

Frivillighed og fællesskab

Af Åse Høeg og Anders Jensen

Medlemmer af Venstres politikudviklingsgruppe for økonomi, erhverv og beskæftigelse.

I mange offentlige institutioner er der et behov for, at der tilknyttes flere menneskelige ressourcer, for at servicen opleves som tilstrækkelig og optimal. Det er ikke realistisk at forestille sig, at de ekstra ressourcer kan tilknyttes ved at ansætte mere personale på traditionelle løn- og ansættelsesvilkår, da der ikke er økonomisk råderum til det i de offentlige budgetter. Desuden vil der i de kommende år ikke være tilstrækkelig arbejdskraft til rådighed indenfor flere fagområder blandt den ordinære arbejdsstyrke.

Derfor bliver det relevant at se på muligheden for at inddrage frivillige i den offentlige service og på de offentlige institutioner. Der hvor behovet for flere menneskelige ressourcer har vist sig, er bl.a. på områder som pleje- og omsorgscentre, børnehaver og vuggestuer, folkeskoler, ungdoms- og fritidsklubber, sociale institutioner, integration af flygtninge og kulturinstitutioner som museer, biblioteker og musikskoler.

De opgaver som frivillige vil kunne hjælpe med vil være bredt favnende og det er det faste personale som bedst kan fastlægge det. Men det kan f.eks. dreje sig om gåture og underholdning og samtaler med plejehjemsboere. Højtlesning og at trøste og holde opsyn med børnehavebørn. Lektiehjælp og at agere "bedsteforældre" for skolebørn. Sproghjælp og introduktion til dansk kultur for flygtninge og hjælp til arrangementer på de forskellige kulturinstitutioner.

Frivillige kræfter er allerede en stor del af den danske samfundsmodel, hvor de frivillige løser en række opgaver i bl.a. foreningslivet (idrætsforeninger, spejdere m.m.), socialt arbejde (besøgsvenner, genbrugsbutikker m.m.), og pleje af lokal- og grønne områder (grundejerforeninger, by-pedeller m.m.). Disse frivillige kræfter repræsenterer en solid base, som har et stort potentiale for at kunne udvides til også at opfylde behovet for frivilliges bidrag til velfærden i offentlige institutioner.

Viborg Byråd har også haft emnet om frivillighed på dagsorden. I Viborg Byråds Sammenhængsmodel under emnet "Oplevelser og Fællesskaber" står der som et af målene: "Vi ønsker at øge omfanget af frivillighed i Viborg Kommune".

Mange frivillige findes blandt efterlønnere og folkepensionister, som gerne fortsat vil have tilknytning til arbejdslivet som frivillig og derigennem opleve tilfredsstillelsen ved at bidrage med livserfaring og faglige kompetencer. Men også andre aldersgrupper vil kunne bidrage med en frivillig indsats. Modtagerne af de frivilliges indsats kan få et stort udbytte af samarbejdet, som vil kunne opbygge flere nærværende fællesskaber og give et større ejerskab til de lokale institutioner.

Syddansk Universitet har i 2017 lavet en undersøgelse blandt 5 kommuner for at finde fordele og ulemper ved samarbejdet med frivillige. Rapporten fandt at 80 % af institutionslederne bedømmer samarbejdet med frivillige som fremmende i at nå institutionens formål, at samarbejdet har medvirket positivt på brugernes trivsel og at man gerne vil udvide samarbejdet med frivillige.

Institutionslederne tilkendegav fem positive aspekter af samarbejdet: Faglig inspiration, variation i institutionens tilbud og aktiviteter, ekstra ressourcer, samarbejde og synergi, kontakt til lokalsamfund og omgivelser.

Vi har fremlagt ovenstående tanker i Venstres politikudviklingsgruppe, hvor der var tilslutning til en handlingsplan for inddragelse af flere frivillige i samarbejdet med de offentlige institutioner.

Vi foreslår at alle kommunale institutioner i Viborg Kommune:

- o Udarbejder en plan for involvering af frivillige som indbefatter opgaver som frivillige kan bidrage med at udføre og beskrive hvordan frivillige skal samarbejde med det faste personale.
- o Opretter en pulje af frivillige, så der altid står afløsere klar, når frivillige stopper.
- o Synliggør de gode lokale eksempler, hvor frivillige løser opgaver og give det frivillige arbejde anerkendelse, hvilket kan fremme rekrutteringen af frivillige og give inspiration til nye indsatser.
- o Tænker de frivilliges bidrag ind i mindre opgaver, så det bliver overskueligt for de frivillige og for institutionerne, hvornår og hvor meget de frivillige bidrager med.
- o Undersøger om øget inddragelse af frivillige kræfter i kommunale områder udenfor kernevelfærdsområderne (ex. varetagelse af natur/grønne områder, bypedeller, turistoplevelser/guides) kan frigøre midler til kernevelfærden.

Med denne tilgang til inddragelse af flere frivillige er vi sikre på, at der vil opstå flere forpligtende fællesskaber omkring de offentlige institutioner. Samtidigt vil flere med overskud i det daglige kunne bidrage med både menneskelige og faglige ressourcer og i tilgift få opbygget et socialt fællesskab, som mange vil få fornøjelse af. Når det faste personale samtidigt får bedre tid til deres kerneopgaver, vil alle få gavn af en øget tilknytning af frivillige.